

Vergadering

DER

Nederlandsche Tandmeesters-Vereeniging, op Zaterdagavond 30 November 1907.

Voorzitter: de heer N. J. J. Greeter.

Tegenwoordig de dames: Leendertz en Van Gelderen, en de heeren: Kayser, Son (Haarlem), Son (Amsterdam), Duyvensz, Leendertz, Bruske, ter Kuile-Lemker, Mink-Scholl, Dagevos, de Vries, Deetman, Grevers en Roeloffs.

De Voorzitter opent te 8½ uur de vergadering.

De heer Grevers: Mijnheer de Voorzitter. Voordat de punten van de agenda worden behandeld, zou ik wel gaarne eerst mijn demonstratie houden, aangezien de patiënte dan niet de geheele vergadering behoeft bij te wonen. Indien de punten zijn afgehandeld, zal ik mijn algemeene beschouwingen houden. Ik verzoek de heeren op de veranderingen, die in den mond hebben plaats gegrepen, nauwkeurig te willen letten, opdat hun, nadat ik de modellen heb laten zien, duidelijk zal zijn, hetgeen hier is geschied. Mocht het zijn, dat het programma voor hedenavond geheel wordt afgehandeld, dan zou ik nog zeer gaarne een tweede demonstratie willen doen, die eveneens van veel gewicht is, omdat het geval niet vaak voorkomt.

De heer *Grevers* houdt vervolgens zijn demonstratie betreffende het *regelen van de tanden*.

De *Voorzitter*: Mijne heeren. Ik zou deze vergadering wel willen beginnen met een daad van piëteit. Sedert de vorige maal, dat wij bijeengekomen zijn, heeft de tandheeskundige wereld een verlies getroffen door het afsterven van een man, die niet alleen bij zijn sterven, maar ook reeds bij zijn leven, om strijd tot de eerste onder ons allen geheven werd (*Wiloughby Dayton Miller*). Ook op onze Vergadering in vereeniging met het Genootschap uit Utrecht hebben wij hem als gast gehad en ofschoon zijn lof verre boven mijne woorden verheven is, verzoek ik U toch, in aandenken aan zijn groote verdiensten, zich een oogenblik van Uw zetel op te heffen en daarbij te denken aan den man, die is heengegaan te midden van zijn werk voor de tandheeskunde. (Aldus geschiedt.)

Ik verzoek den Secretaris de notulen der op 29 Juni 1907 gehouden vergadering voor te lezen.

De *Secretaris*: Mijnheer de Voorzitter, ik heb uit het stenografisch verslag een verkort verslag gemaakt en zal dat, als de vergadering zich hiermede kan vereenigen, voorlezen, aangezien het stenografisch verslag wel wat te omvangrijk is.

De heer *De Vries*: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou willen vragen of het niet geheel achterwege zou kunnen blijven om het verslag voor te lezen.

De *Voorzitter*: Het voorlezen van de notulen maakt niet alleen een punt van onze agenda uit, doch in het Reglement is aangegeven, dat het gebeuren moet. Ten minste moet er toch een extract uit worden voorgelezen.

De *Secretaris*: Hetgeen ik heb voorgelezen is wel een zeer kort uittreksel, maar wij hebben toch een stenografisch verslag en dat zal m.i. toch wel in alle opzichten voldoen, om gedrukt te worden.

De *Voorzitter*: Wij hebben nu het korte verslag laten voorlezen, maar het zou mij toch spijten, indien dit

als regel voor het vervolg werd aangenomen. Wij hadden evengoed het programma van de vorige vergadering kunnen oplezen, dan hadden wij ongeveer hetzelfde gehad. Ik zeg dit niet, om een aanmerking te maken, maar dit is slechts een opmerking. Ik zou den toekomstigen leider van de vergaderingen wel willen verzoeken, om in het vervolg het stenografisch verslag te laten voorlezen, opdat hier niet weder in détails behoeft te worden getreden. Wanneer er een verslag wordt uitgebracht, laat het dan een goed verslag zijn, opdat wij daarin nog eens de vorige vergadering kunnen medeleven.

De notulen worden door de vergadering goedgekeurd.

Aan de orde is punt 2 van de agenda: de behandeling der ingekomen stukken. Ingekomen is:

1°. Schrijven van de Rotterdamsche Tandheelkund. Verg., betreffende het eventueel te houden congres in 1908.

2°. Schrijven van John T o m e s, betr. Reuniefesten (2 afgevaardigden zenden).

Hierop is door het Bestuur geschreven aan de heeren de Cock Rouaan en Mink-Scholl, welke beide heeren de uitnoodiging aannamen.

3°. Schrijven van den heer de Cock Rouaan, id.

De Voorzitter: De beide eerste voorgelezen brieven zullen worden behandeld bij de betreffende punten van de agenda. Deze laatste brief draagt een meer particulier karakter. Wenscht iemand van de aanwezigen nog eenige opheldering naar aanleiding van dezen brief?

(Dit blijkt niet het geval te zijn.)

De Secretaris: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb aan eenige leden een persoonlijk schrijven gericht, om iets ten beste te geven. Hierop is ingekomen van collega ter Kuile-Lemker

De heer ter Kuile-Lemker: Deze brief is niet voor publicatie bestemd.

De Secretaris: Het lijkt mij juist zeer geschikt om dat voor te lezen. Ik heb daarop den heer ter Kuile-

L e m k e r verzocht de vakbelangen, die ons allen zeer na aan het hart liggen, te willen inleiden. Wat betreft de samenstelling van de vereeniging, daarover is in den laatsten tijd zooveel gesproken, zooals ik den heer t e r K u i l e ook heb medegedeeld in een brief, dat het op het oogenblik niet het gewenschte oogenblik is, daarover te spreken. Maar ik heb den heer t e r K u i l e ook nog verzocht, inzake de kwakzalverij een kleine voordracht te houden. Hierop heb ik van hem een schrijven ontvangen, waarin hij zegt, dat hij dit onderwerp voor een redevoering niet geschikt vindt, wel echter voor een bespreking.

4°. Schrijven van den heer L. J. S o n, Utrecht.

De S e c r e t a r i s: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil dezen brief wel voorlezen, maar ik geloof, dat het, aangezien het een kwestie tusschen twee personen is, de vereeniging in het geheel niet raakt.

De heer G r e v e r s: Mijnheer de Voorzitter. Aangezien het een persoonlijke kwestie is, zou ik U wel willen vragen, of deze brief niet in de Commissie kan worden voorgelezen.

De V o o r z i t t e r: Het zou waarschijnlijk het beste zijn, om niet te beginnen met particuliere correspondentie voor te lezen, in een groote vergadering, maar wij hebben een commissie, aan wie het handhaven van de belangen, plichten en rechten van den tandheerkundigen stand is opgedragen, en ik vind, dat dergelijke zaken feitelijk bij die Commissie thuisbehooren. Deze Commissie is bevoegd om, wanneer het noodig is, zulke zaken in de vergadering te brengen. Ik zal dus aan den Secretaris verzoeken, om deze correspondentie, met alles wat er bijbehoort, in handen te stellen van den Secretaris van bedoelde Commissie.

De heer B r u s k e: En den heer S o n dan daarvan in te lichten.

De heer d e V r i e s: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou wel graag willen vernemen, welke de rechten zijn, die de Commissie heeft te verdedigen.

De V o o r z i t t e r: Wij hebben aan die Commissie het

recht gegeven, om niet-gediplomeerde tandheekkundigen lastig te vallen. Wanneer er een geval bekend wordt van het niet-bevoegd-uitoefenen der tandheekkunde, dan heeft deze Commissie het recht, om uit naam van de Nederlandsche Tandmeesters-Vereeniging op te treden. Wat zou er dan voor bezwaar zijn, dat de Commissie zou optreden in deze zaak, waar het bevoegde tandheekkundigen betreft, om te trachten, dit geschil tot klaarheid te brengen? Mij dunkt, dat men het wel aan de prudentie van de Commissie kan overlaten, of zij meent het recht te hebben, zich daarin te mengen, of dat zij den brief met een begeleidend schrijven aan den afzender terug moet zenden.

De heer **B r u s k e**: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou een enkel woord willen zeggen en dat is dit. Ik weet natuurlijk niet, wat die brief bevat en ik ben er trouwens ook niet nieuwsgierig naar. Waarschijnlijk zal de strekking van dien brief wel niet zeer geschikt zijn voor onze ooren, ten minste in een openbare vergadering niet. Maar ik vind het waarlijk niet meer dan billijk, dat wanneer iemand een brief zendt aan onze vergadering, deze dan ook wordt voorgelezen. Het zou toch kunnen zijn, dat één van ons niet ter vergadering kon komen en zijn brief voorgelezen wilde hebben. Als de Voorzitter dit dan niet wilde hebben, zou hij tegen onzen wil handelen.

De **V o o r z i t t e r**: De fout is oorspronkelijk begaan door den heer **S o n**. Deze heer, als lid van onze vereeniging, had dezen brief direct moeten zenden aan den Secretaris van de Commissie. Dat staat in het Reglement in Artt. 27 en 28. Deze artikelen staan onder het hoofdstuk „Handhaving van de belangen, plichten en rechten van den tandheekkundigen stand”. Daarin wordt hoofdzakelijk gesproken over het recht van die Commissie. Wanneer wij nu die rechten zelf in handen gaan nemen, dan vraag ik, waarvoor is dan die Commissie noodig? Mij dunkt, dat het werkelijk juist gezien is, dat de brief had moeten worden gericht aan de bedoelde Commissie, en waar hij nu in handen komt van

den Secretaris van de N. T. V., daar is het zijn plicht, dien brief door te zenden naar de Commissie.

De Secretaris: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb den brief eerst voor een paar uren gekregen.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter. Het is een kwestie eigenlijk van meer principiëlen aard. In dien brief staat toch, dat hij in deze vergadering moet worden voorgelezen. Wanneer U dat niet wilt doen, is het mij natuurlijk wel. Maar mij kan hetzelfde gebeuren en ik zou zeker ten sterkste protesteeren tegen zulk een handelwijze. Ik wensch, dat van deze kwestie nota worde genomen.

De heer Leendertz: Mijnheer de Voorzitter. Ik voor mij zou zelfs nog wel een stap verder willen gaan en zeggen, dat alle brieven, die inkomen, worden overgelaten aan de prudentie van den Secretaris.

De Voorzitter: Er is in een dergelijk geval voorzien door het benoemen van een Commissie. En nu staat hier in de eerste plaats, dat, wanneer dergelijke mededeelingen te doen zijn, deze aan den Secretaris moeten worden gedaan. Deze Secretaris stelt de zaak dan in handen van de Commissie, deze Commissie stelt de zaak in de eerstvolgende vergadering aan de orde en geeft dan tevens prae-advies.

Het schijnt in dit geval juist een delicate kwestie te zijn, zoodat ik het beter vind, dat wij den gewonen weg volgen en de zaak stellen in handen van de genoemde Commissie, zoodat dan toch eventueel de zaak in een volgende vergadering kan worden besproken.

De Secretaris: Mijnheer de Voorzitter. Ik meen, dat hiermede voldaan is aan het verzoek van den heer Son.

De Voorzitter: De heeren moeten wel begrijpen, dat het mij er niet om te doen is, dezen brief te verduisteren. Het is mij totaal niet bekend, wat er in dien brief staat, maar het komt mij voor, dat wij den reglementairen weg altijd moeten volgen. Ik heb juist gisteren ook een brief ontvangen van dergelijken aard, maar ik denk er niet aan, om dezen voor te lezen. Ik zal hem doorzenden aan den

Secretaris. Deze brief is van den heer Stehr en ik heb dezen heer reeds geantwoord, dat de brief gesteld is in handen van bedoelde Commissie.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter. Iets anders is dit. Die brief is volgens den Secretaris eerst vandaag aangekomen. Het zou wel wenschelijk zijn, dat, wanneer in het vervolg brieven inkwamen en men zag, dat ze niet op de algemeene vergadering behoorden te worden voorgelezen, men dan den betreffenden persoon er van in kennis stelde. Maar aangezien deze brief eerst twee uur van tevoren is ingekomen, kan ik er geen bezwaar tegen hebben, dat het nog niet gebeurd is.

5°. Brief van John E. Grevers, betr. F. D. I.

6°. Brief van A. Grafdijk, waarin hij bedankt voor het lidmaatschap.

De Voorzitter: Mijne heeren, ik wilde naar aanleiding van dezen brief zeggen, dat het mij spijt, wanneer iemand onze gelederen verlaat, maar des te meer in dit geval, omdat het hier iemand betreft, dien wij over het algemeen gaarne mochten lijden, ten minste voor zoover ik heb kunnen merken aan de amicale verstandhouding op de vergaderingen. Ik moet het betreuren, dat hij heengaat zonder eenig motief aan te geven. Wanneer iemand besluit, om onze vereeniging te verlaten, is daaraan natuurlijk niets te veranderen, maar dan komt het mij voor, dat hij wel zou doen, indien hij dan ten minste niet deserteert zonder eenig motief aan te geven.

7°. Brief van redactie der Tandartsenalmanak, betr.

8°. Brief van De Cock Rouaan (verslag John Tomes).

De Voorzitter: Mijne heeren, ik meen, dat wij tevreden mogen zijn met de keuze, die wij indertijd gevestigd hebben op de heeren Mink-Schollen en de Cock Rouaan en ook over de wijze, waarop de beide heeren onze vereeniging vertegenwoordigd hebben op het lustrum van John Tomes. Wij zullen niet nalaten om officieel

de heeren te bedanken voor de vertegenwoordiging en voor het verslag, dat door hen is uitgebracht.

De heer *Leendertz*: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil Uwe woorden wel gelooven, maar naar aanleiding van dien voorgelezen brief moet ik zeggen, dat ik niet zoo heel dankbaar ben voor de vertegenwoordiging, want ik krijg daarvan een zeer verwarden indruk. Het is mogelijk, dat het aan mij ligt, dat ik misschien het verslag slecht heb kunnen volgen, maar juist daarom moet ik zeggen, dat de dankbaarheid mij slecht van het hart gaat.

De *Voorzitter*: Het verslag was tamelijk moeilijk te ontcijferen en dan verliest men gemakkelijk de draad van het onderwerp. Maar het schijnt mij toe, dat wij inderdaad met het verslag tevreden kunnen zijn.

De heer *Mink-Scholl*: Mijnheer de Voorzitter. Ik wilde den heer *Leendertz* wel even antwoorden, dat hij misschien gelijk heeft wat het verslag betreft. Dat geeft nu niet zoo precies duidelijk weer de wijze, waarop de vereeniging vertegenwoordigd is geworden; maar ik kan de heeren geruststellen over de wijze, waarop de vertegenwoordiging inderdaad is geschied: deze was waardig en goed. De heer de *Cock Rouaan* schrijft hier veel meer dan hij inderdaad gezegd heeft, maar zijn woorden zijn heusch niet in slechte aarde gevallen.

De *Voorzitter*: Ik dank U voor deze toelichting.

De heer *Leendertz*: Mijnheer de Voorzitter. Naar aanleiding van het gesprokene van den heer *Mink-Scholl* kan ik mij nu ook verder bij de zaak neerleggen.

De heer *Grevers*: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou gaarne willen weten, of het verslag, zooals het daar ligt, gedrukt zal worden.

De *Voorzitter*: Uit dit verslag wordt een uittreksel gemaakt. Zooals het thans is, is het te veel persoonlijk. Het moet natuurlijk zakelijk zijn.

Aan de orde is het vierde punt van de agenda. (Verslag der vergaderingen der *Fédération Dentaire International*.)

De Voorzitter vraagt den heer Grevers, of hij zoo vriendelijk zou willen zijn, om het verslag van die laatste vergaderingen uit te brengen.

De heer Grevers heeft geen verslag gemaakt.

De Voorzitter: Ik meende, dat U misschien als vertegenwoordiger van een tandheilkundige vereeniging geneigd zoudt zijn, eenige mededeelingen te doen, omtrent hetgeen daar verhandeld is. Misschien kan de heer Grevers dan wel mondeling eenige mededeelingen doen.

De heer Grevers: Mijnheer de Voorzitter. Ik kan U hieromtrent niets mededeelen, aangezien ik als gastheer ben opgetreden en dagen van tevoren het heel druk heb gehad. Van de vergaderingen heb ik dus niets kunnen bijwonen. Ik wist echter niet, dat ik een zoodanig vertegenwoordiger van de vereeniging was, dat ik de verplichting had, om een rapport uit te brengen. Ik ben lid van de Fédération, benoemd door het Congres in 1904. Als lid van de Fédération betaal ik mijne contributie, en daar de vereeniging geen lid daarvan is, zie ik niet in, dat ik een officieel vertegenwoordiger zou zijn. Een andere zaak is het evenwel, als de vereeniging zich bij het Congres aansluit en contributie betaalt. Nu ben ik een halfslachtige vertegenwoordiger van de vereeniging.

De Secretaris: Mijnheer de Voorzitter: Ik zou willen vragen, wie ik dan zou moeten aanschrijven, om het verslag uit te brengen, daar ik zooveen van den heer Grevers toch vernomen heb, dat van onze vereeniging eigenlijk niemand het kan doen, aangezien onze vereeniging geen lid van de Fédération is. Wij zullen anders het verslag van de vergaderingen van deze vereeniging van onze lijst moeten schrappen.

De Voorzitter: Ik ben het met onzen Secretaris eens, dat het punt niet op de agenda hoorde, maar ik dacht, dat de heer Grevers als oud-lid en eidelid van onze vereeniging deze vergadering wel had bijgewoond en ik geloofde, dat hij als eenige van de hier aanwezigen, die de vergade-

ringen heeft bijgewoond, allicht in staat zou zijn, een verslag daarvan te geven. Wij zullen ons dus moeten vergenoegen met, ter vergoeding daarvan, te moeten lezen hetgeen daaromtrent het Tijdschrift voor Tandheelkunde zegt.

Aan de orde is punt 5 der agenda. Verslag der Commissie tot herziening van het huishoudelijk reglement.

De Voorzitter: De Commissie is door verhinderings van eenige der leden niet geheel bij elkaar geweest, en heeft dus alleen enkele punten aangestipt, welke men gaarne gewijzigd zou willen zien. De aanleiding tot het plaatsen van dit punt op de agenda is zeer eenvoudig geweest: er moesten nieuwe reglementen gedrukt worden en bij die gelegenheid konden dan tevens eenige kleine wijzigingen daarin aangebracht worden. Ik zal ze achtereenvolgens opnoemen.

Eenige kleine wijzigingen, zooals jaartal enz. worden achtereenvolgens goedgekeurd.

Art. 6. De Commissie stelt voor den laatsten zin te schrappen. (Zij, die tusschentijds lid worden, enz.)

In den regel gaat het zoo: Wanneer iemand lid wordt van de vereeniging in het tweede halfjaar, dan wordt vóór het volgend jaar niet over contributie gedisponeerd. Wij hebben drie vergaderingen per jaar en als hij voor de derde vergadering komt, behoeft hij voor het loopende jaar niets te betalen. In dit geval zou hij dan ook nog het geheele Tijdschrift voor Tandheelkunde volgens dit artikel kunnen verlangen en bovendien de reeds verschenen afleveringen kosteloos. Dat gaat niet aan. De Commissie heeft dan ook gemeend, dezen zin te moeten schrappen. Bij het betalen van de kwitantie voor contributie voor het volgend jaar, gaat dan meteen het recht in, om het Tijdschrift voor Tandheelkunde te ontvangen.

De vergadering vereenigt zich hiermede.

Art. 10. (Een lid in gebreke blijvende zijn contributie te voldoen, enz.). Wij wenschen dit zoo te veranderen, dat het wordt als volgt: Een lid, dat een jaar lang in gebreke blijft, zijn contributie te voldoen, wordt, tenzij het bestuur geldige

redenen tot langer uitstel gewettigd acht, van het lidmaatschap vervallen verklaard.

Het komt n.l. voor, dat iemand, lid van de vereeniging zijnde, buiten zijn schuld verzuimt of verhinderd wordt door uitstedigheid, uitlandigheid of ziekte zijn contributie te voldoen en later zeer tot zijn spijt niet meer in staat gesteld kan worden het achterstallige te voldoen en weer in zijn rechten te treden als lid van de vereeniging. Zoo was er een geval, dat iemand, lid van een tandheekkundige vereeniging, door ongesteldheid zijn contributie niet op tijd had voldaan. Hij werd geschrapt als lid, ofschoon hij geen oogenblik eraan gedacht had, de betaling zijner contributie achterwege te laten. Mij dunkt door deze kleine wijziging hebben wij daarin voorzien. Wanneer iemand nu een jaar lang in gebreke is gebleven, wordt hij een paar maal door den Secretaris aangeschreven. Nu kan het zijn, dat iemand op een studiereis is en dan kan men dat als een geldige reden tot langer uitstel aannemen, terwijl, wanneer blijkt, dat iemand niet *wil* betalen, dus wanneer het opzet is, dan wordt hij eenvoudig krachtens het artikel van lidmaatschap vervallen verklaard.

De heer R o e l o f f s: Mijnheer de Voorzitter. Het komt mij voor, dat het voor de bestuursleden minder aangenaam moet zijn, wanneer zij zich persoonlijk tegenover een dergelijk lid gaan stellen, en wanneer zij het recht hebben, om persoonlijken invloed aan te wenden op het al of niet handhaven van een lid. Mij dunkt, dat, wanneer het reglement zegt, als iemand een jaar lang nalatig is gebleven in de betaling van zijn contributie, het voldoende en flink gezegd is. Wij hebben vroeger wel eens gehad, dat het twee jaar lang geduurd heeft, voor een royement werd uitgesproken en dat is toch wel wat lang. Het oude artikel kan dus feitelijk, behoudens die kleine toevoeging, blijven bestaan, en van zooveel belang vind ik die wijziging niet. Het is juist, dat zich persoonlijk tegenoverstellen van de bestuursleden, dat zooveel bezwaren medebrenkt.

De heer ter Kuile-Lemker: Mijnheer de Voorzitter. Ook ik meende, dat de wijziging zoo belangrijk niet was en geloof, dat het best aan de prudentie van het bestuur kan worden overgelaten, om iemand al of niet te royeeren.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter. Het komt mij voor, dat wel degelijk een zekere termijn moet worden omschreven, wanneer het bestuur het recht heeft tegenover wanbetalers op te treden en dat daartegenover dan ook een zeker tegengewicht moet zijn. Dat is de zin van het slot van het artikel. Ik vind, dat het bestuur zich absoluut niet te stellen heeft tegenover den persoon in kwestie. Wanneer het bestuur niet weet wat te doen, dan kan het de zaak ter sprake brengen in de volgende vergadering. Ik geloof, dat men in dit geval wel op de prudentie van het bestuur kan vertrouwen. Het schijnt mij toe, dat het misschien niet kwaad is, als de heeren die gedebatteerd hebben, het artikel, zooals het bestaat, nog eens nalezen, dan zal hun meening zich misschien wijzigen.

De heer Roeloffs: Het artikel is kort en krachtig.

De Voorzitter: Het artikel is inderdaad kort. Krachtig is het echter niet. Het is een artikel zonder kracht. „Een lid in gebreke blijvende . . .”, wat verstaat men daaronder? Wanneer er staat: „een lid, dat een jaar lang in gebreke blijft”, dan is er geen verschil van opinie. Wanneer er staat: „is een jaar lang in gebreke gebleven”, dan is er ten minste een termijn aangegeven; dat is dus een versterking van de bepaling. Verder staat er: „kan van het lidmaatschap vervallen worden verklaard”. Dat is m.i. ook een zeer slappe bepaling. Wij zouden gaarne hebben: „wordt vervallen verklaard”, en om nu nog de kans te laten, dat wij iemand niet vervallen verklaren, die het niet verdient, zeggen wij: „wordt vervallen verklaard, tenzij er geldige redenen bestaan.”

De heer Grevers: Mijnheer de Voorzitter. Het komt mij voor, dat het beter is te zetten: „kan vervallen worden verklaard”, dan heeft iemand nog de gelegenheid, zich te

verdedigen, waarom niet betaald is geworden, m. a. w. er kan dan discussie plaats hebben, of de persoon geroyeerd moet worden, ja of neen.

De heer **B r u s k e**: Mijnheer de Voorzitter. Het reglement moet een gedecideerde omschrijving van een zeker punt aangeven. Het komt mij dus voor, dat hier wel degelijk omschreven moet worden, wat wij willen.

De **V o o r z i t t e r**: Juist, en nu wenschen wij dit te versterken door de woorden: „Hij wordt”. Dat is eenvoudig, om de gelegenheid voor hem niet af te snijden.

De heer **G r e v e r s**: Mijnheer de Voorzitter. In elke goed georganiseerde vereeniging zal nooit iemand van het lidmaatschap vervallen worden verklaard, tenzij zijn zaak in de vergadering ter sprake is gebracht. Dat is de gang van zaken in elke goed georganiseerde vereeniging.

De heer **R o e l o f f s**: Mijnheer de Voorzitter. De vergadering geeft haar recht volkomen uit handen en laat alles aan het bestuur over. Maar er kunnen toch gevallen zich voordoen, dat het wel wenschelijk is, dat iemand daarover zijn meening zegt in een vergadering.

De **V o o r z i t t e r**: Het schijnt mij toe, dat voor dit laatste punt iets te zeggen is. Der vergadering blijft dan nog het recht voorbehouden, wanneer het artikel zoo blijft, om over de zaak te discussiëeren. Wij zouden ons dus kunnen bepalen tot die kleine verandering in de eerste helft van het artikel, dat dan toch een termijn bepaald wordt, om willekeur uit te sluiten. Men kan dan b.v. niet zeggen: hij is nu drie maanden achter en nu willen wij dien man er uit drukken. Dus in elk geval wordt een termijn bepaald.

Het aldus gewijzigde artikel (Een lid, een jaar lang in gebreke blijvende, zijn contributie te voldoen, kan van het lidmaatschap vervallen worden verklaard) wordt goedgekeurd.

Art. 27. (Zoodra eenig lid kennis draagt van handelingen, enz.).

De Voorzitter: Daaraan zouden de volgende woorden kunnen worden toegevoegd: „of aan een der leden van de in Art. 26 bedoelde Commissie.” Deze Commissie is dezelfde, waarover wij het straks hadden. Telken jare, wanneer er bestuursverkiezing is, worden de leden van die Commissie ook benoemd.

Goedgekeurd.

Art. 28. (Het bestuur zal, desgevorderd met geheimhouding van de bron, enz.).

De Voorzitter: Hierin staat, dat een brief in handen van de bedoelde Commissie moet worden gesteld. M. i. kan de klager dan ook evengoed zijn klacht inbrengen direct bij de Commissie zelf. Ik zou hieraan dus wenschen toe te voegen: „of aan een der leden van de sub Art. 26 bedoelde Commissie”.

De heer Grevers: Mijnheer de Voorzitter. Ik zie het nut van het laatste niet in.

De Voorzitter: Het is er niet om te doen, dat de brief absoluut direct aan den Secretaris van of aan een der leden van de Commissie moet worden gezonden. U weet nu niet, wie de leden van de Commissie zijn. Misschien weet de eventueele klager dat wel, en misschien wil hij direct zijn brief aan de Commissie, waarmede hij te maken heeft, zenden. Het is een zeer kleine wijziging, welke alleen bedoelt den klager gelegenheid te geven, aan de Commissie te schrijven, wat hij te schrijven heeft.

De Secretaris: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou zeggen, dat er juist veel voor te zeggen valt, om die wijziging daaraan toe te voegen, anders krijg ik als Secretaris de beslissing aan mij, of ik een brief zal doorsturen of niet.

Goedgekeurd.

Art. 19. (De bibliotheek en de verzameling curiositeiten enz.)

De Voorzitter: Dit is eveneens een kleine wijziging. Wij vinden het rationeeler, dat de bibliotheek en de verzameling curiositeiten aan de zorg van den Secretaris

worden toevertrouwd. Deze is de persoon, aan wien de boeken in den regel worden toegezonden. Nu komt het ons voor, dat de bibliotheek aan den Secretaris moet worden toevertrouwd. Wij hebben den Penningmeester, wien het eigenlijk toekomt, daarover reeds geïnterpelleerd en deze heeft er volstrekt niet op tegen. Ik geloof, dat hij integendeel verheugd zal zijn, indien hij van die zorg ontheven wordt. Goedgekeurd.

Aan de orde is punt 6 der agenda. (Verslag der afgevaardigden voor het te houden Nederl. Tandheelk. Congres).

De Voorzitter: Het is naar aanleiding van een vacature in ons midden, dat de wensch geuit wordt naar meer aansluiting en meerdere vereeniging van vakgenooten. Indertijd is tot dit doel een Commissie benoemd, die pogingen in het werk gesteld heeft, om een dergelijke nauwere aaneensluiting van de verschillende leden onzer professie in Nederland tot stand brengen. Die Commissie is niet geheel en al geslaagd in hetgeen zij wenschte. Waarschijnlijk kan men de oorzaak vinden daarin, dat hetgeen zij wenschte, op eenmaal wat veel was voor ons Nederlanders, die niet gaarne over één nacht ijs gaan en ook niet gaarne te groote sprongen maken. Kort en goed, de onderhandelingen, die de Commissie geopend heeft, zijn niet gunstig geslaagd en het bestuur heeft toen gemeend, om over te nemen, hetgeen zij meende, dat wel te bereiken was. Als gevolg daarvan hebben wij een uitnoodiging gezonden naar verschillende tandheelkundige vereenigingen in Nederland, met het verzoek, uit hun midden een paar leden te willen aanwijzen, die met de afgevaardigden van het bestuur der N. T. V. zouden kunnen samenkomen, om maatregelen te beramen tot het verkrijgen van een algemeene vergadering. Aan die roepstem is gevolg gegeven door het Tandheelkundig Genootschap, de Tandartsenvereeniging en oorspronkelijk is er ook door de Rotterdamsche Tandheelkundige vereeniging schriftelijk aan gevolg gegeven. Maar toen het op vergaderen aankwam, heeft de R. T. V. gemeend zich te moeten terug trekken,

aangezien als reden werd opgegeven, dat zij een meer locale vereeniging was en bovendien, dat zij die nationale belangen kon overlaten aan grootere vereenigingen. Het vermoeden ligt voor de hand, dat hetgeen wij wenschten, niet geheel duidelijk is geweest aan de R. T. V.

De overige Commissieleden zijn voor veertien dagen bij elkaar gekomen (16 November 1907). Op deze voorloopige Commissie-vergadering, waar dus tegenwoordig waren het Genootschap, de Nederlandsche Tandartsenvereeniging en de N. T. V., is bepaald in de respectievelijke vereenigingen voor te stellen:

1°. dat in 1908 een algemeen Nederlandsch Tandheelkundig Congres zal plaats hebben;

2°. dat niet alleen leden van de bestaande tandheelkundige vereenigingen, doch *zooveel mogelijk tandheelkundigen* kunnen deelnemen aan het Congres;

3°. dat de regelingscommissie zal bestaan uit afgevaardigden der verschillende vereenigingen en wel in dier voege, dat elke hoofdvereeniging 2 leden, elke plaatselijke vereeniging 1 lid kan benoemen.

Dit zijn de punten, die wij in beginsel hebben aangenomen, om voor te stellen in een vergadering. Nu kan ik behalve deze punten, die wij straks een voor een zullen behandelen en in stemming brengen, ook nog eenige kleinere mededeelingen doen en wel, dat aan dat Congres de noodige openbaarheid zal worden gegeven door periodiek in de dagbladen mededeeling te doen van de werkzaamheden van voorbereiding en uitvoering. Verder zal voor het lidmaatschap voor dat Congres een bijdrage worden gevorderd, door de regelingscommissie nader te bepalen. Alle onderwerpen van belang voor den tandheelkundigen stand, dus zoowel practische wetenschap als sociale onderwerpen, kunnen worden behandeld.

De plaats van samenkomst zal waarschijnlijk Amsterdam zijn. Zooals ik reeds gezegd heb, deze laatste zijn eenvoudig

algemeene mededeelingen, de eerste zijn punten, die wij vastgesteld hebben, om aan U voor te stellen.

Ik zal dus beginnen met te vragen, of iemand iets omtrent punt I (in 1908 zal een algemeen Nederlandsch Tandheelkundig Congres worden gehouden) heeft aan te merken.

De heer de Vries: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou er aan willen toevoegen de bepaling, dat het Congres niet zal worden gehouden midden in de vacantie, maar vóór of na de vacantie.

De Voorzitter: Dat is de kwestie niet. De zaak is eenvoudig nu om uit te maken, of de heeren er voor zijn, dat in 1908 een algemeene vergadering zal plaats vinden. Ik kan wel ter geruststelling mededeelen, dat deze niet in den zomer zal plaats vinden, maar waarschijnlijk in November. Dit punt is meer een principieele kwestie.

De heer Grevers: Mijnheer de Voorzitter. Het komt mij voor, dat wij het niet een „algemeen Congres” moeten noemen, aangezien dan iedereen zal moeten worden toegelaten, wat toch wel eenig bezwaar zou hebben. Ik zou eenvoudig zeggen, dat alle tandartsen moeten worden toegelaten, maar niet iedereen.

De Voorzitter: „Algemeen” Tandheelkundig Congres houdt letterkundig niet in, dat iedereen zal kunnen worden toegelaten. Die titel „algemeen” is een omvattend idee, waarmee wij eigenlijk willen uitdrukken, dat het niet alleen speciaal voor de leden van de verschillende corporaties toegankelijk is, maar ook voor de outsiders.

De heer Bruske: Mijnheer de Voorzitter. Het meest rationeele zou zijn, dit in stemming te brengen. Waarom wordt er niet gevraagd, wie er vóór en wie er tegen is, dan zijn wij spoedig, waar wij wezen moeten.

De Voorzitter: De voorloopige Commissie heeft gemeend, dezen titel te moeten kiezen. Dat dit nog niet een vaststaande zaak is, spreekt vanzelf. Wij kunnen zeker bij elkaar komen en dan een wijziging voorstellen. Maar dat doet er feitelijk minder toe. Dergelijke ondergeschikte

zaken kunnen wij wel aan de regelingscommissie overlaten. De zaak is eenvoudig, of wij zijn vóór dat Tandheelkundig Congres. Of die naam nu zal luiden „Algemeen Nederlandsch” of „Nationaal Congres” blijft hetzelfde. Dat is zaak van de regelingscommissie. De kwestie is zoo: het Congres is nog niet vastgesteld, wij stellen slechts voor om het te houden en ik geef er dan tevens een naam bij.

Zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

2°. Dat niet alleen leden van bestaande tandheelkundige vereenigingen, doch zooveel mogelijk tandheelkundigen kunnen deelnemen aan het Congres.

De heer S o n (Amsterdam): Mijnheer de Voorzitter: Ik geloof, dat dit een weinig te ver gaat. Dat Congres gaat uit van de verschillende vereenigingen, en nu is het toch veel beter m. i. om te bepalen, dat deze leden met hun introducés worden toegelaten en dus niet iedereen. Want wanneer men den een aanneemt, moet de ander ook worden aangenomen en dan is er geen grens te trekken. Op deze wijze behouden wij tevens ons het recht voor, om iemand niet toe te laten, die daar niet op zijn plaats is.

De V o o r z i t t e r: Dit is feitelijk niet het doel van het bij-elkaar-komen. Dat ligt verder. De heer S o n zou wenschen een vergadering van leden van vereenigingen met introducés. Dat wenschen wij niet. Er is aangenomen, dat een tandheelkundig Congres zal plaats hebben. Die titel is wel gekozen met voorbedachten rade. Wij zouden ook hebben kunnen zeggen: wij willen een gecombineerde vergadering hebben. In dat geval zou de heer S o n zeer juist het recht hebben om te zeggen: maar op die vergadering behooren alleen leden van vereenigingen thuis met recht van introductie. Dat is het echter niet. Wij willen een algemeen Nederlandsch Tandheelkundig Congres hebben, om juist de menschen, die niet leden van een of andere vereeniging van dat Congres zijn, de gelegenheid te geven, lid te worden, met dezelfde rechten en plichten, die andere leden van het Congres zullen hebben. De bedoeling is niet een combinatie

van verschillende vereenigingen, maar om een nationaal Congres te houden van alle tandheelkundigen in Nederland.

De heer *S o n*: Mijnheer de Voorzitter. U spreekt in het verslag van zooveel mogelijk allen. Daarin ligt m.i. opgesloten, dat U enkelen wilt refuseeren. Dan moet ook ieder, die zich aanmeldt, worden toegelaten en men heeft het recht niet, om iemand te weigeren.

De *V o o r z i t t e r*: Ik geloof, dat er wel heel weinig gelegenheid zal zijn, om iemand te weigeren, maar ik geloof toch ook, dat het recht er moet zijn en gehandhaafd blijven. Want ik kan mij voorstellen, dat een bevoegd tandheelkundige zich aanmeldt om lid te worden van het Congres, terwijl het de regelingscommissie niet wenschelijk voorkomt, om hem te accepteeren. Ik geloof niet, dat het noodig is, dat voorbeeld te noemen. Maar mij dunkt, dat de mogelijkheid moet bestaan, om iemand te weigeren; vandaar dat hier staat „zooveel mogelijk” om in exceptioneele gevallen der regelingscommissie het recht voor te behouden van refuus.

De heer *S o n*: Mijnheer de Voorzitter. Dan moet dit in de bepalingen van het Congres worden opgenomen en duidelijk omschreven worden, dat de regelingscommissie dat recht heeft.

De *S e c r e t a r i s*: Mijnheer de Voorzitter. Mag ik even opmerken, dat ik vermeen, als mede-afgevaardigde van deze Commissie, dat, hetgeen U mededeelt, niet juist is. Er is besloten, dat er niet zooveel mogelijk, maar dat er zal getracht worden om allen, onverschillig wie, te doen deelnemen aan dat Congres. En dat juist daarom, omdat er verscheidene leden, waaronder ook ik, van meening waren, dat het juist een invloed ten goede zou hebben op de outsiders, wanneer deze zagen, wat anderen presteeren en de manier, waarop andere menschen trachten hun practijk uit te oefenen. Wij meenden, dat het juist ten voordeele van dat Congres zou zijn, wanneer allen in de gelegenheid werden gesteld, het Congres bij te wonen.

De Voorzitter: Ik zal den heer Duyvensz hierop even antwoorden. Ik heb op die vergadering van de voorloopige Commissie direct aantekeningen gemaakt . . .

De Secretaris: Ik ook!

. . . en uit deze aantekeningen heb ik gedistilleerd, wat ik heb gezegd. Wanneer ik dat niet gedaan had, maar indien ik hetzelfde had gekregen als onze geachte Secretaris, dan zou ik er nog zeer sterk tegen zijn en dan toch nog wenschen deze redactie te prefereren boven die. Juist, omdat de mogelijkheid bestaat, dat zich iemand zou aanmelden, die niet zou kunnen worden aangenomen als lid.

De Secretaris: Mijnheer de Voorzitter. Ik meen, dat daarop door de leden is voorgeworpen, dat de heeren dan zelf wel zouden merken, of zij zich al of niet thuisgevoelen op de vergadering.

De Voorzitter: Ik ben op dit oogenblik verslaggever van die Commissie en als zoodanig handhaaf ik mijn aantekeningen en hetgeen ik opgeschreven heb in de eerste plaats. Ik zal de punten ook zoo in stemming brengen, tenzij de vergadering het anders wenscht te hebben. Maar al heb ik geen illustratie er bij gegeven, ik geloof toch, dat iedereen zal gevoelen, dat het beter is het zoo te redigeeren, dat het niet absoluut aan iedereen het recht geeft, zonder dat de regelingscommissie zich daartegen eenigszins zou kunnen verzetten, lid te worden van het Congres. Dat is nergens zoo. Ik herinner mij een zeer groot tandheekkundig Congres in Parijs gehouden, waar wel degelijk tandheekkundigen konden worden uitgesloten door de Commissie. Mij dunkt, wij moeten dan aan deze regelingscommissie niet de gelegenheid ontnemen. Ik durf bijna wel te zeggen, dat de eventueel te benoemen Commissie geen gebruik van haar recht zal behoeven te maken, maar om haar dit recht te ontnemen, is zeer verkeerd. Vandaar dat ik, tenzij U Uwe stem daartegen verheft, het artikel zooals het thans luidt, wensch voor te stellen.

Zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

3°. De regelingscommissie zal bestaan uit afgevaardigden der verschillende vereenigingen en wel in dier voege, dat elke hoofd-vereeniging twee leden, elke plaatselijke vereeniging één lid kan benoemen.

De heer *Grevers*: Mijnheer de Voorzitter. Ik zou hier wel bij willen voegen „met het recht van assumptie”.

De *Voorzitter*: Het is zeker wenschelijk, dat de eventueel te benoemen Commissie het recht heeft, een of meer leden naargelang zij dat nuttig oordeelt te assumeeren.

Het amendement van den heer *Grevers* wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer *Roeloffs*: Mijnheer de Voorzitter. Het vereenigingsleven kost geld en een Congres houden kost ook geld, en het is mij nog niet duidelijk, hoe in dit geval gehandeld moet worden. Zijn de kosten, die op dit Congres vallen, voor de deelnemers, zoodat ieder een hoofdelijken omslag heeft te betalen, of worden zij gedragen door de respectievelijke vereenigingen, die eraan deelnemen.

De *Voorzitter*: Er is nog geen definitieve Commissie benoemd, en wat die zal voorstellen weet ik dus niet. Dit zal in ieder geval wel een punt van bespreking uitmaken. Ik voor mij zou zeggen, dat voor het lidmaatschap van dat Congres een bijdrage gevorderd moet worden, zoodat wanneer U lid wenscht te worden, U een bijdrage moet betalen.

De heer *Roeloffs*: Mijnheer de Voorzitter. Worden hier ook buitenlandsche deelnemers uitgenoodigd?

De *Voorzitter*: De bedoeling is, het Congres Nederlandsch te laten. U moet niet uit het oog verliezen, wat de aanleiding is geweest tot dit voorstel. Dat hebben wij zooeven in een korte inleiding met een enkel woord aangestipt. Wij wenschen in hoofdzaak Nederlanders bij elkaar te krijgen.

De heer *Roeloffs*: Mijnheer de Voorzitter. Zou het toch niet beter zijn, deze bepaling er mede in op te nemen, bij wijze van lokaas, opdat de Nederlanders, die over het

algemeen traag zijn, aan de buitenlandsche invités een voorbeeld te kunnen nemen?

De Voorzitter: Ik kan niet anders doen, dan dergelijke wenschen als wenschen te noteeren en over te brengen aan de Commissie.

Ik verzoek dus de vergadering twee leden te benoemen, die deel uit zullen maken van de Hoofdcommissie, dus van de regelingscommissie, die verder de belangen van de vereeniging en van het toekomstige Congres zullen behartigen en die U zullen vragen, niet alleen een mandaat van vertrouwen, maar ook een plein pouvoir, om te kunnen handelen in overleg met de andere Commissie-leden, zooals noodig en nuttig zal blijken te zijn ter verkrijging van een goed resultaat.

De heer Son (Haarlem): Mijnheer de Voorzitter. Zou het geen overweging verdienen om twee leden van het bestuur te benoemen, daar het toch ook ten deele de vereeniging raakt.

De Voorzitter: Dat is niet noodig; het zou waarschijnlijk zelfs wenschelijk zijn, wanneer twee leden van de vereeniging, niet-leden van het bestuur, zich beschikbaar stelden, om in deze Commissie op te treden. Ik zou het zelfs heel gaarne zien, want de bestuursleden hebben toch al veel te doen.

Tot leden van de Commissie worden benoemd de heeren Greeter en Duyvensz, ieder met 11 stemmen.

De Voorzitter: Mijne heeren, ik had gaarne gezien, dat iemand uit Uw midden die taak op zich had genomen. Maar nu ik eenmaal benoemd ben, dank ik U wel voor het vertrouwen, dat U in mij stelt en zal mijn best doen, om de vereeniging, zooals zij het verdient, te vertegenwoordigen.

De heer Son (Amsterdam): Mijnheer de Voorzitter. Is over het financieele gedeelte van de voorbereiding reeds gesproken?

De Voorzitter: Dat kan ik U niet zeggen, dat weet ik niet.

Daar geen der leden over dit punt meer het woord verlangt, worden de beraadslagingen hiermede gesloten.

Aan de orde is punt 7 van de Agenda. (Benoeming der Commissie tot handhaving der belangen, plichten en rechten van den Tandheelkundigen stand).

De heer **S o n** (Haarlem): Mijnheer de Voorzitter. Alvorens hiertoe over te gaan, zou ik U wel willen vragen, vertegenwoordigt de N. T. V. alleen den Tandheelkundigen stand? Er is nu besloten, om een algemeen Tandheelkundig Congres te houden; zou het nu geen overweging verdienen, dat het daar een punt van behandeling werd en dat op dat Congres een Commissie benoemd werd om de tandheelkundige belangen, plichten en rechten te handhaven? Het schijnt mij toe, dat alleen de N. T. V. den geheelen Tandheelkundigen stand niet vertegenwoordigt!

De **S e c r e t a r i s**: Mijnheer de Voorzitter: Laat ik den heer **S o n** hierop even antwoorden. Het Congres is maar van tijdelijken aard, het is maar één keer op één gegeven oogenblik. De Commissie, die daar dus benoemd wordt, treedt dus ook maar een korten tijd in werking en dan kunnen wij toch niet van haar verlangen, dat zij de belangen, plichten en rechten van den tandheelkundigen stand handhaaft. Deze commissie treedt weer direct af, zoodra het congres is afgelopen. Wie zal dan de belangen, plichten en rechten moeten handhaven? Het Congres wordt alleen gehouden om die zaak te bespreken, en ik geloof, dat dat ook niet op den weg van dat Congres ligt.

De heer **S o n** (Haarlem): Mijnheer de Voorzitter. Zou het dan niet op den weg van de verschillende vereenigingen liggen?

De heer **B r u s k e**: Mijnheer de Voorzitter. Ik had eigenlijk dezelfde aanmerking willen maken. Toen ik deze agenda in handen kreeg viel het mij als een koud waterstraal op het lijf, toen ik zag, dat wij deze Commissie moesten benoemen. Ik meen, dat het bestuur ons wel van tevoren eensgezins had kunnen inlichten, dat er van een dergelijke

Commissie sprake kan zijn. Maar ons voor het feit te stellen een Commissie te benoemen, waarvan wij oorspronkelijk in het geheel geen idee hebben, dat gaat niet aan. Het kan wel zijn dat het op den weg van de vereeniging ligt. Wat is het geval? Het zou natuurlijk prettig zijn, wanneer wij één lichaam vormden, want dan was het gemakkelijk te zeggen: Broeders wij hebben onder één wet te leven en wij hebben ons te houden aan hetgeen die Commissie ons voorlegt. Dat kan op dit oogenblik niet. Willen wij een Commissie kiezen, dan zijn wij verplicht eerst de andere vereenigingen aan te schrijven en dan op een toekomstige vergadering op de agenda te brengen en zoo in verband met de andere vereenigingen een Commissie benoemen. Maar ik ben er ten zeerste tegen, om vanavond een Commissie te benoemen voor een doel, dat niet voldoende besproken is en waarmede wij niet genoeg op de hoogte zijn.

De heer *Leendertz*: Mijnheer de Voorzitter. Mij is het niet als koud water over het lijf gevallen. Het spreekt vanzelf, dat ik als lid van de vereeniging, niet de minste pressie kan uitoefenen op iemand uit Nijmegen. Het komt mij voor, dat deze Commissie best door ons kan worden benoemd.

De *Voorzitter*: Deze Commissie moet volgens Art. 34 van het Huish. Regl. worden benoemd. Zij is dus m.i. een soort van eeraad. De hoofdzakelijke werkzaamheden van deze Commissie bepalen zich tot de leden van de N. T. V. Dus men kan haar vergelijken met een Raad van Eer.

Op het oogenblik bestaat de Commissie nog. Zij bestaat uit de heeren *Roeloffs*, de *Jonge Cohen*, en *Son* (Amsterdam). Zij is tot nog toe werkzaam geweest en het moet mij weliswaar van het hart, dat die Commissie niet bijzonder veel blijk heeft gegeven van leven, maar het is de vraag of dat ligt aan de Commissie of aan een oorzaak buiten haar gelegen. Wanneer er een officier van justitie is en er komt nooit iemand bij hem met een klacht, dan gaat deze man natuurlijk niet hard aan het werk in

zijn functie. Wanneer er dus geen onderwerpen ter behandeling worden voorgelegd, dan kan de Commissie ook niet aan het werk gaan. Ik stel voor om de Commissie te herbenoemen.

De vergadering neemt dit voorstel zonder hoofdelijke stemming aan.

De heer Deetman: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb een klacht naar aanleiding van de tegenwoordig in Utrecht gehouden practische examens. Daar worden zulke geweldige goocheltoeren uitgehaald. Moet ik mij wenden tot die Commissie?

De Voorzitter: Dat is een heel eigenaardig punt. Ik zou alleen kunnen beoordeelen, of U aan het juiste adres was, indien U Uwe klacht aan deze Commissie of bij het bestuur inzondt, of dat U juist moet zijn met Uwe klacht bij de Commissie, belast met het afnemen van het examen, of wel bij den Minister, die de leden van deze Commissie benoemd heeft.

Mij dunkt, dat dit een zeer moeilijk punt is, waarbij wij ons van inmenging moeten onthouden.

De heer Deetman: Mijnheer de Voorzitter. Er staat toch „tot het handhaven van de belangen, plichten en rechten van den tandheekkundigen stand” en het komt mij inderdaad voor, dat iemand, die zich leent tot allerlei rare dingen, werkelijk den tandheekkundigen stand benadeelt. Degene, over wien ik spreek, is tevens lid van deze vereeniging. In dit verband kan ik hier een klacht indienen bij de Commissie, die daarvoor benoemd is. Ik zou alleen Uw oordeel daarover willen weten.

De Voorzitter: U vraagt het mij meer persoonlijk, en dan zeg ik dit, dat U zeker het recht hebt, aan die Commissie een schrijven te richten. Deze Commissie zal daarvan kennismaken en zal zich dan al of niet competent verklaren. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat de Commissie zich incompetent verklaart en U dan met een begeleidend schrijven Uwen brief terugzendt. Maar een dergelijk

punt moet in openbare vergadering behandeld worden.

De heer *Roeloffs*: Mijnheer de Voorzitter. De klacht die de heer *Deetman* te berde brengt moet m.i. langs officiëlen weg aan de Senatoren van de Universiteit worden bekend gemaakt en deze zullen dan wel ingrijpende maatregelen nemen.

De heer *Grevers*: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil alleen even opmerken, dat ik zelf het examen heb afgenomen en ik kan alleen zeggen, dat de modellen die gemaakt zijn, in mijn tegenwoordigheid zijn gemaakt. Maar wat de heer *Deetman* er eigenlijk mede bedoelt, weet ik niet.

De Voorzitter: Het doet mij genoegen, dat de heer *Deetman* geen namen heeft genoemd en nu zou ik wel aan den heer *Deetman* willen vragen of hij er wel zeker van is, dat het lid van de examencommissie tevens lid van onze vereeniging is.

De heer *Deetman*: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb gezegd, dat een lid van de vereeniging zich leent tot knoeien en niet alleen in het klein, maar in het groot en grof en dat kan ik bewijzen.

De Voorzitter: Ik heb U mijn meening medegedeeld, dat U zich tot de Commissie kan wenden, en deze kan zich al of niet competent verklaren.

Aan de orde is punt 8 der agenda. (Bestuursverkiezing).

De Voorzitter: De tegenwoordige voorzitter is krachtens het reglement niet herkiesbaar.

De heer *de Vries* wordt benoemd tot voorzitter met 8 stemmen.

De heer *de Vries* kan deze benoeming niet aangaarden.

Bij herstemming wordt de heer *Roeloffs* tot Voorzitter benoemd, die het aanneemt.

Vice-Voorzitter. De heer *Kayser* met algemeene stemmen.

Secretaris. De heer *F. Duyvensz* met algemeene stemmen.

Tweede Secretaris. De heer P. Dagevos met 11 stemmen.

Penningmeester. De heer W. J. Son (Amsterdam) met 12 stemmen.

Aan de orde zijn de algemeene beschouwingen van den heer Grevers over het regelen van de tanden.

De heer Grevers: Ik geloof dat U het allen eens zult zijn, dat het regelen van de tanden een van de moeilijkste onderwerpen in de tandheelkunde is, waarvoor wij worden geroepen. Want om goed te kunnen regelen, moet men den toestand eerst goed verkennen. De herkenning van het verkeerd staan van de tanden is verschillend en men moet zich wel degelijk rekenschap geven welke anomalie er is. Men heeft de anomalie van de richting en van de stelling. Dat kan zich bepalen tot één tand, maar ook tot twee en drie. De indeeling, zooals die door enkelen is ingevoerd, zou men kunnen noemen een „good working plan”, want door de harmonie wordt de klemtoon gelegd op de anomalie tusschen boven- en benedenkaak en wij moeten rekening houden met den stand van de kaken. Wij hebben hier dus een aanknooppingspunt om een conclusie te trekken. Maar dit is niet voldoende, want al mocht het zijn, dat de conclusie is, zooals hier is medegedeeld, er komen toch gevallen voor, dat het niet een normale occlusie is.

Toen ik nog student was, was het voldoende, dat wij de cosmetische resultaten wisten, maar tegenwoordig moeten wij ook nog de resultaten in de functie hebben. Wij moeten streven het ideaal zooveel mogelijk nabij te komen.

De functie in dit gebit was totaal bedorven. De patiënte was niet op een leeftijd, dat men gewoonlijk overgaat tot het regelen van de tanden. Ik kreeg hier de patiënte, toen men duidelijk de disharmonie tusschen boven- en benedenkaak kon zien. Wij hebben hier een disharmonie die bestaat uit een inversie (naar binnen staand) en ook eversie (naar buiten staand).

In dit geval was nu de kwestie „waarin bestaat de anomalie?”

Wanneer wij dit geval wilden behandelen volgens de gewone methode, dan geloof ik, dat wij in plaats van harmonie en een verbeterde functie, kregen integendeel een nog meer verstoorde functie. De patiënte was nog in staat den kaak te bewegen. De veranderingen, die ik mij voorstel te hebben plaatsgevonden, zijn, dat de benedenkaak naar voren is geschoven en de verandering heeft dus plaatsgegrepen in de articulatie in den onderkaak in de pan maar niet in het kaakbeen.

Ik heb nog een onderwerp, dat voor de leden misschien van belang kan zijn, nl. exostose aan den processus alveolaris.

Het bewijst hier, dat wij tandheelkundigen wel degelijk met onze kennis van den mond, in staat zijn de tumoren te onderkennen.

De heer Roeloffs en de heer Greeter doen nog eenige vragen, welke door den heer Grevers worden beantwoord, waarna de Voorzitter de vergadering te 12 uur sluit.

Geachte Voorzitter, Dames en Heeren. ¹⁾

Het is voor mij een groot voorrecht om als gast van het Ned. Tandh. Genootschap door het geacht bestuur uitgenoodigd te zijn om de discussie over brugwerk te willen inleiden.

Aangezien er boekdeelen over brugwerk geschreven zijn, is het mij niet mogelijk geweest een doeltreffende inleiding met een paar woorden slechts weer te geven. Ik heb daarom getracht een kort overzicht te geven van eenige voorname punten, die tot het welslagen van brugwerk kunnen bijdragen, als ook eenige opmerkingen over de oorzaken van eventueele mislukkingen.

Van persoonlijke ervaring omtrent brugwerk wat den duur betreft, kan ik U nog weinig mededeelen. Ik ben echter in de gelukkige gelegenheid geweest om veel, goed brugwerk, en eveneens mislukkingen gezien te hebben, waaruit ik dan zooveel mogelijk mijn voordeel getrokken heb en mijne gevolgtrekkingen gemaakt, vooral door de resultaten te toetsen aan de methodes en theoriën van voornamelijk twee ervaren en onvermoeide werkers op het gebied van brugwerk namelijk Dr. Hart Goslee en Fred. A. Peeso.

Wij weten allen, dat het oordeel over brugwerk nog zeer uiteenloopt en het groote aantal mislukkingen heeft daar zeker veel toe bijgedragen.

Brugwerk heeft over het algemeen misschien meer onheil

¹⁾ Voordracht gehouden in de vergadering van 13 Maart 1910 van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap.

aan de patiënten gebracht, dan ons bekend is; zooals het trouwens met vele goede dingen gegaan is om maar te herinneren aan de goudvulling, de porceleinvulling, en onze gouden inlay zal ook haar lot niet ontgaan.

Wij hebben allen goudvullingen gezien die 20—30 jaar dienst gedaan hadden maar ook weer andere die na 2—3 jaar haar doel misten. Geen uwer echter zal daarom de waarde der goudvulling onderschatten, of te niet willen doen.

Evenals bij de orthodontie, is bij brugwerk tot voor betrekkelijk korten tijd te veel mechanisch alles in zijn werk gegaan. Het moderne kroon- en brugwerk neemt echter eene betere plaats in de tandheelkunde in, dan velen het geven of willen doen toekomen. Het eischt absoluut van den operateur eene oordeelszekerheid, bekwaamheid en ruimen blik op de theoretische en praktische grondbeginselen, die het brugwerk ten grondslag liggen. Het is algemeen bekend, dat vele, met succes bekroonde werken, zoowel in kunst als in techniek, meestal tot stand gekomen zijn, door personen welke het tot eene zekere geoefendheid of routine gebracht hadden, welke laatste het zuiver produkt was van gestadige ontwikkeling en oefening. Vandaar dat het bereiken van zulk een ervarenheid de verschillende stadiën van studie en oefening moest doormaken, wat meestal of altijd gepaard gaat met mislukkingen.

Dat wij allen mislukkingen hebben aan te wijzen valt niet te ontkennen. Haar te bekennen, de oorzaken ervan op te sporen en mee te deelen is onze dure plicht.

Als wij zulks getrouw doen, kan eene eventueele mislukking onze werkkraft en onzen studiegeest slechts aanwakkeren en er toe bijdragen in de toekomst nog meer ons best te doen om fouten te verbeteren of nieuwe mislukkingen te voorkomen. Het zal zeker ons persoonlijk, onzen patiënten, onze praktijk en de tandheelkunde in het algemeen ten goede komen.

Het geeft verder ruimschoots blijk van onze innerlijke waarde en getrouw plichtbesef.

Zijn wij echter te trots en te eigenwijs onze fouten en tekortkomingen te bekennen en de zienswijzen van meer ervaren werkers niet te waardeeren dan zullen wij het in een of andere richting *nooit* ver brengen.

Ik geef graag toe, dat de een geofender en handiger is dan de ander, maar de meeste mislukkingen komen voort uit een gemis aan kennis der grondbeginselen. De werkzaamheden van brugwerk moet men in 2 groepen verdeelen namelijk, de voorbereidende werkzaamheden in den mond en die in het technisch laboratorium. Een goed technicus is nog lang geen goed brugwerker. Welke zijn dan, Dames en Heeren, de meest voorkomende oorzaken, die tot mislukkingen in brugwerk aanleiding geven?

- a. onoordeelkundig gebruik maken van brugwerk in monden waar het niet thuis behoort;
- b. onoordeelkundig gebruik maken van steunpunten;
- c. onvoldoende therapeutische en prophylaktische voorbereiding van steunpunt en mond;
- d. onvoldoende preparatie der steunpunten.
- e. gebrekkige technische afwerking der brug zelf.
- f. foutieve occlusie.

Al deze komen hoofdzakelijk voort uit:

1. *Onkunde.*
2. *Nalatigheid of onverschilligheid.*
3. *Zoogenaamde tijd-economie.*

Welke zijn dan de noodzakelijke vereischten voor goed brugwerk? Gezond oordeel, geofendheid, nauwkeurigheid tot in de kleinste bijzonderheden, voortdurende studie. Werk volgens een vooraf opgemaakt plan, onderneem niets voor ge met de bewerking vertrouwd zijt, spoor uw fouten op, trek er Uw voordeel uit en tracht ze in de toekomst te vermijden. *Observe — compare — reflect — record* is het motto van de Dental-cosmos. Laat het ook het onze zijn.

Alvorens mij voor een patiënt brugwerk maken, laten wij ons dan zelf afvragen, „zou ik in mijn eigen mond, indien hij in zulk een toestand verkeerde, brugwerk laten maken, en ook op die manier, zooals ik dat voor den patiënt zou doen.”

Of in poëzie:

*„Wat gij niet wilt dat U geschiedt,
Doe dat ook aan een ander niet.”*

Laat ik U thans nog op eenige kardinale punten wijzen. De giet-methode heeft voorzeker veel verandering gebracht in de methodes over brugwerk, vooral in de verankeringspunten der brug. Alhoewel de inlay tegenwoordig veel als abutment gebruikt wordt, geloof ik toch, dat wij lang nog niet met de gouden kroon hebben afgedaan en dat wij er in vele gevallen nog gebruik van zullen moeten maken. Het ligt absoluut niet in mijn bedoeling, het gebruik eener gouden kroon aan te bevelen, waar wij met een inlay volstaan kunnen, maar wel aan te dringen op eene grondige preparatie van den wortel, opdat als wij van de gouden kroon moeten gebruik maken, zij de juiste plaats zal innemen, die haar toekomt. U kent alle de vooroordeelen tegen den gouden band, maar ik ga volkomen met Goslee accoord, als hij zegt: „De meesten, die den band absoluut veroordeelen, weten niet hoe een band te maken”. Banden maken is een kunst, welke slechts diegenen beheerschen zullen, die met uiterste nauwkeurigheid te werk gaan. Werk conscientieus, neem de contouren van den kroon goed weg en ge zult niet die algemeene nadeelen ondervinden, die men aan den band toeschrijft. Ik kan U de verzekering geven, dat ik kronen gezien heb, die 15—18 jaar dienst gedaan hebben en het nog doen, zonder een merkbare gingivitis. Frakturen zijn uitgesloten, vooral bij uitgebreid brugwerk.

Neem liever iets te veel af dan te weinig. Laat U niet afschrikken het tandvleesch een weinig te kwetsen ten koste

eener goede preparatie. Anaestheeer desnoods; Guajacol-cocaïne voldoet goed. Gebruik steenen, die in uwe hand het doelmatigst hun werk doen. Houd uwe steenen nat. Werk uw band gingivaal goed af. Breng den band *gelijkmatic* onder het tandvleesch en polijst *uw band* uiterst zorgzaam.

Bijgaande teekeningen geven U een duidelijk beeld, wat er weg moet geslepen worden van de kroon, wil men een doelmatig geprepareerden wortel overhouden.

De brug, die circuleert zal U ook aantoonen hoe P e e s o de molaren prepareert, waar hij zulke goede resultaten mee heeft.

Het andere model toont U ook de preparatie van een mond, door Dr. G o s l e e goedgekeurd.

Wil thans besluiten met eenige nuttige wenken.

Neem nooit uit gemakzucht uw *laatste* afdruk der abutments voor de brug waarvan de pin nog niet aan het kapje gesoldeerd is (bij stifttanden) of de kroon nog niet geheel voltooid is (dus band alleen).

Neem afdruk met gips alleen, en van beide kaken tegelijk, door den patiënt te laten dichtbijten.

Gebruik altijd articulator al is er ook geen antagonist of buurman.

Verg niet te veel van uw steunpunten en vermijd zooveel mogelijk hefboomwerking in uw bruggen.

Bij meer uitgebreid brugwerk, vereenig *niet* zooveel mogelijk abutments in een geheel. Het zal het periost zeker ten goede komen. De steunpunten moeten zooveel mogelijk hunne natuurlijke beweging behouden.

Laat een overgroot streven naar sterkte der brug geen invloed uitoefenen op uw aesthetisch gevoel. Wij hebben de middelen er voor, maar helaas niet goed genoeg onder ieders bereik. De Brewsterkroon en de Steel-Facing en andere voldoen uitstekend.

Verwarm bij het soldeeren langzaam en koel niet te vlug af.

Breng uwe vlam niet op het soldeer, voordat het geheel ongeveer tot het smeltpunt van het te gebruiken soldeer voorverwarmd is. Gebruik nooit een spitsvlam. Zuiverheid is de helft van het soldeeren. Gebruik niet te veel borax en niet te nat. Houd borax verwijderd van het porcelein. Bestrijk blootliggende porceleindeelen met krijt of Parijzer rood. Maak de gaten in de schutplaat voor de pinnen niet te groot of ook niet dusdanig, dat de pinnen in spanning gebracht worden.

Laat niet het kleinste deel eener schutplaat het porcelein als het ware omvatten. Laat bij het opstellen der tanden voor brugwerk in den articulator een kleine speelruimte tusschen de tanden onderling met het oog op het krimpen van het soldeer.

Gebruik geen lager karaat dan 18 k. soldeer. 14 k. soldeer hoort niet thuis in ons technisch laboratorium.

Gebruik geen te week irridio-platinum en maak uw pin niet te kort. Zie niet op tegen de kosten van een goed investmentmateriaal.

Geef uw brug een hoogglans politoer opdat er zoo weinig mogelijk spijsresten aan kunnen blijven kleven.

Hebt gij gebruik gemaakt van tand of kiezen die met periostitis, abces of fistel in verband stonden, geef de niet gecementeerde brug eerst een fair trial van enige dagen of weken. Fletcher- en Evans-guttaperchacement voldoen goed.

Ruw de deelen van de kroon en tanden aan, die met cement in aanraking komen. Voeg een weinig thymol aan uw cement toe.

Maak uw bruggen zooveel mogelijk self-cleansing.

Voor ge den patiënt ontslaat, toets de occlusie nauwkeurig met blauwpapier of was.

Geef de nauwkeurigste instructie aan den patiënt omtrent de reiniging. Kalium permanganaat en H_2O_2 voldoen uitstekend.

Zie Uw patiënt minstens elk half jaar terug ter inspectie en reiniging.

Maakt ge bij brugwerk gebruik van inlay's, bestudeer eerst de artikelen van H. G o s l e e daarover in de Items.

Hiermede Dames en Heeren wil ik deze inleiding eindigen en zeg ik U dank voor Uw geduld en opmerkzaamheid. Ik heb gezegd.

A. J. M. OIDTMAN.